

(Osmanlı'dan Günümüze) KIBRIS Dün, Bugün, Yarın

Fatma Çalılık Orhun

Gazi Kitabevi, Ankara 2020, 686 sayfa, ISBN 978-625-7216-94-4.

Murat DERİN*

Fatma Çalılık Orhun, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih bölümü mezunudur. Yüksek lisans eğitimini aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda bitirmiştir. 2018 yılında "K.K.T.C Cumhurbaşkanı Rauf R. Denktaş'ın Annan Planı Sürecindeki Mücadelesi" başlıklı doktora tezini Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Fatma Çalılık Orhun, özel bir üniversite bünyesinde serbest öğretim elemanı olarak tarih dersleri vermektedir.

Dr. Fatma Çalılık Orhun doktora çalışmasında "Kıbrıs" üzerine uzmanlaşmıştır. Bu eser alanlarında uzman akademisyenler tarafından kaleme alınan "Kıbrıs" konulu makalelerin bulunduğu editöryal bir çalışmadır. Eserde Kıbrıs'ın sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel açıdan daha önce ele alınmamış ve alandaki boşluğu dolduracak birçok özgün makaleye yer verilmiştir. Daha önce Kıbrıs ve Doğu Akdeniz üzerine ulusal ve uluslararası dergilerde birçok makaleleri bulunan editörün özenle inceleyip gözden geçirdiği ve kendisinin de bir makale ile katkıda bulunduğu bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. 1. Bölüm "*Lokal ve Bölgesel Boyutlarıyla Kıbrıs ve Kıbrıs Meselesi*" başlığı altında 19 makaleden, 2. Bölüm ise "*Uluslararası İlişkiler Boyutuyla Kıbrıs ve Kıbrıs Sorunu*" başlığı altında 12 makaleden oluşmuştur.

1. Bölümdeki ilk makale Dr. Öğretim Üyesi Emre Baysoy tarafından "*Klasik Jeopolitik Teoriler Açısından Kıbrıs'ın Önemi*" başlıklı çalışmadır. (S. 3-14) Baysoy çalışmasında jeopolitiği ve temel

* Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, Edirne, ORCID: orcid.org/0000-0001-7367-4223, E-posta: muratderin22@gmail.com

kavramlarını tanımladıktan sonra jeopolitik temelli teorik bir analiz yapmıştır. Ayrıca günümüzde Dünya’da bir jeopolitik kayma yaşandığına ve Kıbrıs özelinde Doğu Akdeniz’in sözü edilen jeopolitik kaymanın merkezi olduğuna da vurgu yapmıştır.

Dr. Öğretim Üyesi Burak Kocaoğlu, “*Osmanlı Devleti’nde Bir Sürgün Bölgesi: Kıbrıs (1789-1821)*” başlıklı çalışması ile (S. 15-36) öncelikle Osmanlı Devleti’nde fetihler sonrasında elde edilen bölgelerin Türkleştirilmesi, şenlendirilmesi ve sistemli iskân politikasına değinmiştir. Daha sonra bu bölgelere gönüllü ya da zorunlu sürgünlerin gerçekleştiğini ve bu sürgün yerlerinden birinin de Kıbrıs adasının olduğunu belirtmiştir. Ayrıca sürgün edilenlerin adadaki yaşam koşullarını ve devletin kaçmamaları için aldığı tedbirleri ayrıntılarıyla açıklamıştır.

Dr. Metin Menekşe, “*Kuraklık ve Kıtık Nedeniyle Meydana Gelen Göçler: Kıbrıs Örneği (1838-1903)*” başlıklı çalışmasında (S. 37-58) Kıbrıs’ın siyasi tarihine ayrıntılı bir giriş yapmıştır. Daha sonra Kıbrıs Adasının tarihin farklı dönemlerinde kuraklık, kıtlık, deprem gibi doğal afetlere, veba ve sıtma gibi salgın hastalıklara çekirge ve fare istilalarına maruz kaldığına vurgu yapmıştır. Sözü edilen sorunlar nedeniyle özellikle tarımsal alanda yaşayanların buldukları yeri terk etmek zorunda kaldıklarını ve göç hareketlerini de derinlemesine incelemiştir.

Doç. Dr. Bengül Bolat, “*İngiliz İdaresinden Kıbrıs Cumhuriyeti’ne Kıbrıs’ta Eğitim Politikaları ve Türkiye’nin Katkıları (1878-1960)*”, başlıklı çalışmasında (S. 59-76) Osmanlı ve İngiliz dönemlerinde Kıbrıs adasındaki eğitimi ele almıştır. Bolat, özellikle Osmanlı döneminde adadaki Türklere din temelli eğitim verildiği, Rum olan Hristiyanlara ise Osmanlı millet sistemi çerçevesinde serbestlik sağlandığı belirtmiştir. Dolayısıyla çağdaş eğitim alan Hristiyan Rumların adadaki Türklerin önüne geçmesi, eğitim ve kültür alanlarındaki üstünlüklerini politik alana da yansıtarak adada egemen güç olmalarına da değinmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Ramazan Sonat, “*Kıbrıs’ın Jeopolitik ve Jeostratejik Konumun Doğu Akdeniz’de Meydana Gelen Kaçakçılık Olaylarına Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme*”, başlıklı çalışmasında (S. 77-90) Kıbrıs adasının jeopolitik ve jeostratejik öneminden kaynaklı bir takım kaçakçılık olayları üzerinde durmuştur. Bu kaçakçılık faaliyetlerinin Doğu Akdeniz’i sıcak çatışma alanına çevirdiğine de vurgu yapılmıştır. Sonat, kaçakçılık yapan yapı ya da kişilerin bazen bir devlet bünyesine dâhil olduklarını bazen de bağımsız şekilde devlet dışı aktörler olarak Doğu Akdeniz’deki güç dengelerini etkilediklerinin altını çizmiştir.

Prof. Dr. Saliha Koday ve Dr. Öğretim Üyesi Ferdi Akbaş’ın ortaklaşa kaleme aldıkları “*Osmanlı Devleti ve İngilizler Döneminde Kıbrıs’ın Siyasi Coğrafya Perspektifinden Değerlendirilmesi*”, başlıklı çalışmada (S. 91-104) tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapan Kıbrıs’ın jeopolitik ve jeostratejik konumu nedeniyle her zaman sahip olunmak istenen bir ada olduğunun altı çizilmiştir. Ayrıca Osmanlı dönemi ile İngiliz dönemi ayrı ayrı ele alınarak, Kıbrıs’ın Osmanlı döneminde huzur ve barışın hâkim olduğu tespiti de yapılmıştır. Değerlendirmeler siyasi coğrafya perspektifinde yapılmıştır.

Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Hilmi Aladağ, “*Kıbrıs’ın 19. Yüzyılda İdari, Sosyal ve Ekonomik Genel*

Durumu”, başlıklı çalışmada (S.105-124) Kıbrıs’ın 19. Yüzyılda idari yapısını, hukuk anlayışını, siyasal, sosyal ve ekonomik açıdan derinlemesine ele almıştır. Son olarak Kıbrıs’ın İngiliz yönetimine geçiş sürecine de yer vermiştir.

Prof. Dr. Zeki Koday ve Dr. Öğretim Üyesi Ferdi Akbaş’ın birlikte hazırladığı “*Kıbrıs Sorununun Coğrafi Analizi*”, başlıklı çalışmada (S. 125-138) Kıbrıs sorunu coğrafi açıdan ele alınarak analiz edilmiştir. Her ne kadar coğrafi açıdan ele alınsa da siyasal tarih perspektifinden Zürih ve Londra Anlaşmaları ile Türk Barış Harekâtı da incelenmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Mahmut Bolat, “*Basın Penceresinden 1931 Kıbrıs İsyanı*”, başlıklı çalışmasında (S. 139-162) Kıbrıs’ın İngiliz idaresine geçiş sürecini aktarmıştır. Bu geçiş sürecinde İngilizlerin Kıbrıs Adasındaki hâkimiyetini perçinlemek için Türk etkinliğini kırmak amacıyla Rum yanlısı politikalar uyguladığını, dolayısıyla Rumların Enosis inancının arttığına da değinmiştir. Rumların Lefkoşa’da vali konağı yakmaları ile başlayan isyan da bu politikalar bağlamında analiz edilmiştir. Bolat bu bilgileri Akşam, Cumhuriyet, Hâkimiyeti Milliye, Milliyet, Son Posta ve Vakit gazetelerinden alıntılanmıştır.

Dr. Öğretim Üyesi Orhan Turan, “*Kıbrıs Türk Tarihinde İki Miting ve 15 Ocak 1950 Enosis Plesibiti*”, başlıklı çalışmada (S. 163-182) Kıbrıs Türk Milli mücadelesinin en önemli mihenk taşları arasında yer alan Ayasofya mitinglerini ayrıntılarıyla incelemiştir. Kıbrıslı Türkler 28 Kasım 1948 ve 11 Aralık 1949 tarihlerinde iki önemli miting gerçekleştirerek Enosis karşı olduklarını net bir şekilde ortaya koymuşlardır. Turan, Rumların ilhak girişimleri karşısında Türkiye basınının önemli sorumluluk üstlendiğine vurgu yapmıştır.

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Balyemez, “*İngiliz Arşiv Belgeleri Işığında 1954 Yılı Kıbrıs’taki Siyasi Gelişmeler*”, başlıklı çalışmada (S. 183-218) Kıbrıs Adasının İngiliz yönetimine geçme sürecini ve 1954 yılındaki siyasal gelişmeleri İngiliz belge ve arşivlerine dayanarak anlatmaktadır. Balyemez, İngiliz arşiv belgelerinden ilk kez gün yüzüne çıkan bilgileri çalışmada kullanmıştır. Örneğin İngiltere’nin 19. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı Devleti’nin dağılma sürecine destek vermesi, Akel’in Enosis kapsamındaki girişimlere karşı direnç gösteren Kıbrıslı Türkleri aralarındaki dayanışmayı kırmak amacıyla komünist ideolojiye inanmış Kıbrıs Türklerinden bazılarını kendi tarafına çekmek için Türk Bürosu isimli teşkilatı hayata geçirmesi, Türkiye’nin Enosis girişimlerine karşı 1954 yılında harekete geçmesi ve Rumların BM’ de 16 Aralık 1954 tarihinde alınan karara tepki olarak Kıbrıs’ta ikinci kez isyan girişiminde bulunmaları gibi özgün bilgiler çalışmada yer almıştır.

Dr. Çağdaş Yüksel, “*Zürih Antlaşması Sonrasında İngiltere Parlamentosu’nda Yapılan Kıbrıs Oturumu Hakkında Bir İnceleme*”, başlıklı çalışmada (S. 219-230) İngiliz Avam Kamarasında Londra ve Zürih Anlaşmaları kapmasında gerçekleşen bir oturumu irdlemiştir. Yüksel, İngiliz politikacılarının Kıbrıs meselesine nasıl baktığını ve söz konusu anlaşmaları nasıl değerlendirdiklerini analiz etmiştir. Ayrıca Kıbrıs Devleti kurulmadan önce İngiltere’nin adada İngiliz üssü kurma girişimlerini de ele almıştır.

Dr. Öğretim Üyesi Ayhan Cankut’un, “*Kıbrıs’ta Erenköy Savunması ve Alınacak Dersler*”, başlıklı çalışmasında (S. 231-250) Kıbrıslı Türklerin varoluş mücadelesinde Erenköy savunmasının Rumlara

karşı hayatta kalma mücadelesinde bir sembol ve itici güç olduğuna değinmiştir. Erenköy'ün Kıbrıs'a Türkiye'den yapılacak yardımlar için köprübaşı konumunda olduğu da vurgulanmıştır. Ayrıca Türkiye'de üniversite okuyan gençlerin vatan savunması için eğitimlerini yarıda bırakarak adaya gitmeleri de çalışmada anlatılmıştır.

Prof. Dr. Ulvi Keser, “*Kıbrıs Türk Mücadele Tarihinin Bilinmeyen Bir Sayfası; Askeri Haberleşme, İletişim ve Muhaberat; 1963-1974*”, başlıklı çalışmada (S. 251-280) Kıbrıslı Türklerin baskılar altındayken iletişimlerinin de kesilmesi derinlemesine resmi belgeler ve TMT üyeleriyle mülakatlarla anlatılmıştır. Keser, Kıbrıslı Türklerin askeri ve sivil haberleşme bağlamında çaresizliklerin içinde kendilerine çıkış yolu bulma gayretlerine vurgu yapmıştır. Bu kapsamda H/M'den Kızılay postasına, Taksi postası çabalarından İskenderun ve Mersin üzerinden yapılan haberleşmeye kadar uygulanan bütün yollara değinmiş, bu yolların iletişim tarihi açısından Dünya'da eşi benzeri olmadığını altını çizmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Ferdi Akbaş, “*Kıbrıs Sorununa Karşı Geliştirilen Çözüm Önerilerinin Siyasi Coğrafya Bakımından Değerlendirilmesi*”, başlıklı çalışmada (S. 281-294) Kıbrıs sorununu çözmek amacıyla geliştirilen ve öne sürülen önerileri Siyasi Coğrafya açısından değerlendirmiştir. Akbaş, Annan Planı'na da çalışmada yer vermiştir.

Dr. Müjdat Karagülmez, “*1974 Kıbrıs Krizi ve Türk Hava Kuvvetleri'nin Gerçekleştirmiş Olduğu Faaliyetler*”, başlıklı çalışmada (S. 295-310) 1975 yılında gerçekleşen Kıbrıs Barış Harekâtı öncesinde yapılan askeri hazırlıklar, askeri harekât planının hazırlanması ve harekâta Türk Hava Kuvvetlerinin faaliyetleri ele alınmıştır. Ayrıca Rum tarafının Hava Kuvvetlerinin bulunmaması nedeniyle harekâtın kolay icra edildiğini, bu yönüyle de Hava Kuvvetlerinin kurtarıcı bir rol üstlendiğine dikkat çekilmiştir.

Dr. (E) Hv. Svn. Alb. Emin Kurt, “*Kıbrıs Cumhuriyeti'nden Barış Harekâtına Kıbrıs Türkünün Hayatta Kalma Mücadelesinde Türk Hava Kuvvetleri*”, başlıklı çalışmayı (S. 311-328) “*Kıbrıs Şehidi Hava Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel ve 1964 Kıbrıs Hava Harekâtı*” isimli kitaptan özetlemiştir. Çalışmada Türk Hava Kuvvetlerinin önemine, 1963 Kanlı Noel olaylarında Türk Hava Kuvvetlerinin faaliyetlerine, Erenköy Savaşına, Türk Hava Kuvvetlerinin 7-9 Ağustos 1963 Kıbrıs Hava Harekâtına ve Kıbrıs'a yapılan Yunan Hava Harekâtlarını yer verilmiştir.

Dr. Fatma Çalik Orhun, “*Kıbrıs Sorununun Çözumsuzlüğünde Birleşmiş Milletlerin Rolü*”, başlıklı çalışmada (S. 329-348) BM'nin kuruluş amaçlarından biri olan ulusların hak ve eşitlik prensibine aykırı ve tarafgir bir şekilde davranması, adadaki Barış Gücünün görev süresinin 6 ayda bir uzatılması sırasında Güney Kıbrıs'ın “Kıbrıs Cumhuriyeti” olarak yasallaştırılıp onay alınması gibi yaklaşımlar nedeniyle çözümden ziyade çözumsuzlükler oluşturduğuna dikkat çekmiştir. Diğer yandan adadaki BM Barış Gücünün Kıbrıslı Rumlar tarafından Kıbrıslı Türklere uygulanan soykırıma varan saldırıları engelle(ye)mediğine dolayısıyla barışa herhangi bir katkı sunmadığına da değinmiştir.

Şamil Can, “*Edebiyat ve Sanat Eserlerinde Kıbrıs Sorunu*”, başlıklı çalışmada (S. 349-374) Kıbrıs Adası edebiyat perspektifinden değerlendirilmiştir. *Şiirlerde Kıbrıs Sorunu, Aşıkların Dilinde Kıbrıs Sorunu, Öykü ve Romanlarda Kıbrıs Sorunu, Sinemada Kıbrıs Sorunu ve Şarkılarda Kıbrıs Sorunu* başlıkları

altında edebi yorumlara yer verilmiştir.

1. Bölümdeki ilk makale Dr. Burak Ercoşkun ve Dr. Öğretim Üyesi Emrah Konuralp, “*Çatışma Analizi Perspektifinde Kıbrıs*”, başlıklı çalışma (S. 377-400) “*Stratejik Diyalog Plan Çerçevesinde Kıbrıs Sorunu: Çatışma Analizi mi Çözüm Önerisi mi?*” konulu doktora tezinden üretilmiştir. Çalışmada esas olarak Kıbrıs Adasında geçmişten günümüze birçok topluluğun yaşaması nedeniyle etnik çeşitlilik olduğu, bu çeşitliliğin sonucunda da birbirini dışlayan etnik-milliyetçi ideolojilerin doğduğu ve çatışan kimliklerin oluştuğunun altı çizilmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Ömer Gökel, “*Osmanlı’dan Günümüze Kıbrıs Sorunu ve Doğu Akdeniz’deki Gelişmeler*”, başlıklı çalışmasında (S. 401-414) geçmişten günümüze Kıbrıs sorununun siyasi tarihini ve dönemler halinde gelişimini ele almıştır. Gökel, özellikle Kıbrıs Adasının Jeostratejik Konumunun ve öneminin üzerinde durmuştur. Doğu Akdeniz’de meydana gelen olaylar ve yeni enerji kaynaklarının bulunmasını Türkiye ve Kıbrıs üzerinde baskı ve girişimlerin arttıracağına da vurgu yapmıştır.

Dr. Öğretim Üyesi İlksoy Aslım, “*Amerika Birleşik Devletleri’nin Dış Politikasında Kıbrıs Sorunu 1955-1975*”, başlıklı çalışmasında (S. 415-450) Amerika Birleşik Devletlerinin dış politikasında Kıbrıs sorununu derinlemesine incelemiştir. Bu amaçla her dönemi ayrı başlıklar altında incelerken, özellikle Türkiye’nin Kıbrıs Adasına müdahalesinin ABD tarafından engellenemediğine dikkat çekmiştir.

Dr. Cafer Talha Şeker, “*Doğu Akdeniz’deki Jeopolitik Rekabetin Tarihi Analizi: Türkiye’nin Politikaları ve İngiltere ile Fransa’nın Bölge Stratejileri*”, başlıklı çalışmasında (S. 451-478) Doğu Akdeniz’deki güç mücadelesi ele almıştır. Çalışmada Türkiye’nin bölgedeki politikaları, Ortadoğu’daki güç değişiminin Akdeniz’e yansması ve ihtilaflar, Akdeniz Birliği Projesi, Fransa ve İngiltere’nin politikaları derinlemesine analiz edilmiştir.

Dr. Peter Kacziba ve Dr. Zoltan Egeresi, “*The Visegrad Countries and Cyprus: Historical Ties and Contemporary Relations*”, (*Vişegrad Ülkeleri ve Kıbrıs: Tarihi Bağlar ve Çağdaş İlişkiler*) başlıklı çalışmalarında (S.479-500) Çekya, Macaristan, Polonya ve Slovakya tarafından oluşturulan platform V4’ün siyasi tarihine yer verdikten sonra sözü edilen ülkelerin Kıbrıs ile ilişkilerine ayrıntılarıyla yer verilmiştir. Çalışmada birçok ülkenin KKTC’yi tanımamasına karşın Macaristan’ın KKTC ile ilişkilerini devlet düzeyinde yürüttüğü bu kapsamda Budapeşte’de bir temsilcilik ofisinin açıldığına da değinilmiştir. Ayrıca turizm alanında artan işbirliğinin de altı çizilmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Erengül Ayaz Avan, “*Kıbrıs Sorununun Gölgesinde Türkiye – AB İlişkileri*”, başlıklı çalışmada (S. 501-528) Türkiye ve Avrupa Birliği ilişkileri Kıbrıs meselesi bağlamında ayrıntılı şekilde incelenmiştir. Çalışmada Kıbrıs sorununun Türkiye’nin AB üyeliğine engel olarak çıkartılmasına ve meselenin çok boyutlu yansımalarına dikkat çekilmiştir.

Prof. Dr. Ulvi Keser, “*Uluslararası Konjonktürde Başat Güç Odaklarının Dönüşümü Çerçevesinde Doğu Akdeniz ve Kıbrıs’ın Değişen Jeostratejik Pozisyonu*”, başlıklı çalışmada (S. 529-560) Batı Asya’nın anahtarı konumundaki Kıbrıs adasının enerji kaynakları, ticari yollar ve askeri strateji açısından

önemi büyük bir üstünlük sahibi olduğunun altı çizilmiştir. Ayrıca İngiltere, ABD, Fransa ve Avrupa Birliği'nin yaklaşımları da derinlemesine incelenmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Seven Erdoğan, “*Kıbrıs Sorunundan Doğu Akdeniz'deki Enerji Rekabetine Geçişin Türkiye – Avrupa Birliği İlişkilerine Yansımaları*”, başlıklı çalışmada (S. 561-584) son zamanlarda Doğu Akdeniz'de bulunan enerji kaynaklarından dolayı bölgede yaşanan rekabeti ele almıştır. Özellikle Yunanistan'ın kışkırtmalarıyla Türkiye ile Avrupa Birliği arasında bazı sorunlar çıktığının da altı çizilmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi Ergenekon Savrun, “*Suriye ve Libya İç Savaşının Doğu Akdeniz ve Kıbrıs'a Jeopolitik ve Jeostratejik Etkileri: Türkiye'nin Bölgedeki Rolü*”, başlıklı çalışmasında (S. 585-620) genişçe bir siyasi tarih bilgisi vermiştir. Önceki dönemlerden sonra Soğuk Savaş dönemi de ele almıştır. Ayrıca Arap Baharı, Suriye jeopolitiği ve Libya jeopolitiğine değinildikten sonra Mühürsür Ekonomik Bölge açısından Kıbrıs analiz edilmiştir.

Prof. Dr. Uğur Özgöker, Dr. Musa Karademir ve Öğr. Gör. Güney Ferhat Batı, “*Akdeniz'in Mavi Amiral Gemisi Kıbrıs ve Mavi İnci'de Enerji*”, başlıklı ortak çalışmada (S. 621-630) Kıbrıs adasının Akdeniz üzerindeki ticaret yollarının denetimini sağlama ve Doğu Batı arasında yapılan deniz ticaretinin yedi ana durağı olması sebebiyle jeostratejik açıdan oldukça önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Ada tarihin belli dönemlerinde lojistik ve askeri üs olarak kullanılması nedeniyle yüzen uçak gemisine benzetilmiştir. Ayrıca Mavi Vatan doktrini, enerji kaynakları ve mühürsür hakların korunması noktasında bazı öngörülerde bulunulmuştur.

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Hişyar Korkusuz, “*Doğu Akdeniz'in ve Kıbrıs Adası'nın Geleceğine İlişkin Belirsizlik ve Güvensizlik Osilasyonlarını Aşabilecek Algoritma Arayışı*”, başlıklı çalışmasında (S. 631-666) uluslararası ilişkiler bağlamında teorik bazı kavramlar tanımladıktan sonra birtakım öngörülerde bulunmuştur.

Dr. Öğretim Üyesi Gökhan Ak, “*Bıçak Kemiğe Dayandı: KKTC'nin Tanınması ve Yapılması Gerekenler*”, başlıklı çalışmasında (S. 667-686) KKTC'nin tanınırlığı ele alınmıştır. Çalışmada T.C. Milli Savunma ve Adalet eski Bakanı Prof. Dr. Hikmet Sami Türk'ün: “*KKTC'nin Türkiye dışında başka devletlerce de tanınması zamanı çoktan geçmiştir.*” sözüne yer verilmiştir. Ayrıca KKTC'nin tanınması için Türkiye'nin dost ve müttefik ülkeler nezdinde proaktif akılcı ve tutarlı siyaset sergilemesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Doğu Akdeniz'in en büyük üçüncü adası “Kıbrıs” başta tarih ve uluslararası ilişkiler olmak üzere, coğrafya, ekonomi, hukuk, edebiyat vb. birçok disiplinde araştırma konusu olarak ön sıralarda gelmektedir. Bu editöryal eserde de alanında uzman birçok akademisyen farklı alanlarda, farklı bakış açılarıyla özgün makaleler üretmişlerdir. Çalışma, konuya hâkim bir editörün akademik süzgecinden geçmesiyle literatüre katkı sunan kıymetli bir eser olarak ortaya çıkmıştır. Eserin sözü edilen konulara ilgi duyan araştırmacılara faydalı olacağı düşünülmektedir.